

Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs

Brīvības iela 58, Rīga, LV-1011, tālr. 67288140, mob. tālr. 27882103, fakss 67283339, e-pasts taiib@taiib.gov.lv, www.taiib.gov.lv

Dokumenta datums ir tā
elektroniskās parakstīšanas laiks

Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs

Publiskais pārskats

2021. gads

1. Pamatinformācija

1.1. Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja (turpmāk arī – Birojs) statuss

Birojs ir satiksmes ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas tika izveidots uz Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja bāzes saskaņā ar 2006. gada 12. decembra Ministru kabineta rīkojumu Nr.953 „Par smagu dzelzceļa avāriju izmeklēšanas institūciju” izveidi. Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojam pievienoja smagu dzelzceļa avāriju izmeklēšanas funkciju, kuru tas sāka pildīt ar 2007. gada 1. aprīli, kā rezultātā tika mainīts nosaukums „Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs” uz „Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs”. No 2011. gada 1. jūnija saskaņā ar Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likumu Birojs veic jūras negadījumu un incidentu izmeklēšanu.

Biroja darbības mērķis ir valsts pārvaldes funkcijas īstenošana aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu, dzelzceļa satiksmes negadījumu un jūras negadījumu un incidentu izmeklēšanas jomā.

Biroja darbību nosaka Ministru kabineta 2005. gada 20. decembra noteikumi Nr. 973 „Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja nolikums”.

Biroja izmeklētāji savu darbu veic, ievērojot starptautiskos normatīvos aktus un nacionālos normatīvos aktus, kas regulē civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanu, dzelzceļa satiksmes negadījumu izmeklēšanu un jūras negadījumu izmeklēšanu.

Saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību Pārejas noteikumu 46. punktu Birojs no 2010. gada 1. janvāra ir no valsts budžeta nefinansēta iestāde. Birojs finansējumu saņem normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā no ieņēmumiem par aeronavigācijas pakalpojumiem, no dzelzceļa infrastruktūras finansējuma un no VAS „Latvijas Jūras administrācija” līdzekļiem, kuri saskaņā ar Ministru kabineta noteiktajiem izcenojumiem gūti par valsts pārvaldes uzdevumu

ietvaros sniegtajiem maksas pakalpojumiem.

1.2 Biroja darbības virzieni

Saskaņā ar likumu „Par aviāciju” un Ministru kabineta 2011. gada 31. maija noteikumiem Nr.423 „Civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas kārtība” Birojs:

- izmeklē civilās aviācijas nelaimes gadījumus, nopietnus incidentus un, ja tas nepieciešams lidojumu drošības uzlabošanai, arī incidentus;
- izstrādā rekomendācijas civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu cēloņu novēršanai turpmākajā civilās aviācijas darbībā;
- ziņo Satiksmes ministrijai par Latvijas Republikas teritorijā un citās valstīs notikušajiem civilās aviācijas nelaimes gadījumiem un incidentiem;
- ziņo ieinteresēto valstu civilās aviācijas institūcijām, personām un Starptautiskās civilās aviācijas organizācijai par Latvijas Republikas teritorijā notikušajiem civilās aviācijas nelaimes gadījumiem un incidentiem.

Birojs analizē nelaimes gadījumu un incidentu cēloņus, kā arī sistematizē un uzglabā informāciju par visiem civilās aviācijas nelaimes gadījumiem un incidentiem, kuros iesaistīti Latvijas Republikas Civilo gaisa kuģu reģistrā reģistrētie gaisa kuģi.

Saskaņā ar Dzelzceļa likumu, 2020. gada 10. jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr.334 „Dzelzceļa satiksmes negadījumu klasifikācijas, izmeklēšanas un uzskaites kārtība” Birojs:

- organizē, veic un kontrolē smagu dzelzceļa avāriju un nopietnu negadījumu, pēc kuriem dzelzceļa ritošais sastāvs ir svītrojams no inventāra parka, izmeklēšanas darbības;
- izstrādā ieteikumus līdzīgu smagu dzelzceļa avāriju un nopietnu negadījumu novēršanai nākotnē;
- ziņo Satiksmes ministrijai par Latvijas Republikas teritorijā notikušajām smagajām dzelzceļa avārijām un nopietniem negadījumiem;
- par avārijas izmeklēšanas gaitu regulāri informē Valsts dzelzceļa tehnisko inspekciju, dzelzceļa satiksmes negadījumā iesaistīto dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju, pārvadātāju, cietušos un to radniekus, bojātās mantas īpašniekus, ražotājus, attiecīgos avārijas dienestus, personāla un lietotāju pārstāvjus.

Birojs analizē dzelzceļa satiksmes negadījumu cēloņus, kā arī sistematizē un uzglabā informāciju par visiem Biroja izmeklētajiem smagajām dzelzceļa satiksmes negadījumiem.

Saskaņā ar Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likumu un Ministru kabineta 2011. gada 12. jūlija noteikumiem Nr.561 „Jūras negadījumu un jūras incidentu izmeklēšanas kārtība” Birojs:

- veic jūras negadījumu un jūras incidentu izmeklēšanu kuģošanas drošības jomā;
- izstrādā drošības rekomendācijas līdzīgu jūras negadījumu novēršanai nākotnē;
- lai novērstu līdzīgus jūras negadījumus un incidentus, papildus izmeklēšanai Birojs var veikt arī ar kuģošanas drošību saistītu datu vākšanu un teorētisku analīzi.

2. Biroja finanšu resursi un darbības rezultāti

Saskaņā ar likuma „Par aviāciju” 5. panta ceturto daļu Birojs aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas jomā tiek finansēts no ieņēmumu daļas par aeronavigācijas pakalpojumiem Rīgas lidojumu informācijas rajonā, kā arī saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem par aeronavigācijas pakalpojumu maksas sadales kārtību. Saskaņā ar Dzelzceļa likuma 33.¹ panta piekto daļu Birojs dzelzceļa satiksmes negadījumu izmeklēšanas jomā tiek finansēts no dzelzceļa infrastruktūras finansējuma. Saskaņā ar Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likuma 8.¹ panta otro daļu Biroju jūras negadījumu un jūras incidentu izmeklēšanas jomā finansē no Latvijas Jūras administrācijas līdzekļiem, kuri saskaņā ar Ministru kabineta noteiktajiem izcenojumiem gūti par valsts pārvaldes uzdevumu ietvaros sniegtajiem maksas pakalpojumiem, un citiem pašu ieņēmumiem.

Ar Ministru kabineta 2020.gada 30.oktobra rīkojumu Nr.623 ”Par Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja 2021.gada budžeta apstiprināšanu” sākotnēji tika apstiprināti Biroja budžeta ieņēmumi 475 337 *euro* un izdevumi 475 337 *euro* apmērā. 2021. gada 7.septembrī, veicot grozījumus un 2020. gada budžeta atlikumu ieskaitot 2021. gada budžetā, tika apstiprināti Biroja budžeta ieņēmumi 475 337 *euro* un izdevumi 648 682 *euro* apmērā.

Pamatojoties uz Likuma par budžetu un finanšu vadību 6.¹ panta piekto daļu, Biroja budžeta izdevumu daļa tika palielināta par maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu atlikumu uz 2021. gada 1. janvāri 173 345 *euro* apmērā.

Biroja darbības nodrošināšanai 2021. gadā tika izlietoti 467 019 *euro*, no tiem atlīdzībai 372 028 *euro*, precēm un pakalpojumiem 74 268 *euro* un kapitāliem ieguldījumiem 20 723 *euro*.

Finansējums un tā izlietojums 2021. gadā:

Nr.p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts ar rīkojumu	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	475 337	475 337	475 337
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	475 337	475 337	475 337
2.	Izdevumi (kopā)	467 842	640 364	467 019
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	467 842	618 898	446 296
2.1.1.	kārtējie izdevumi	467 842	618 898	446 296
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	0	21 466	20 723

Birojs 2021. gadā aviācijas jomā ir veicis un pabeidzis divas civilās aviācijas lidojumu drošības izmeklēšanas:

- par nopietnu incidentu, kas notika 2020. gada 2. maijā ar eksperimentālo bezpilota gaisa kuģi “LE-VTOL” (sakarā ar normatīvo dokumentu prasībām izmeklēšana tika izbeigta);
- par nopietnu incidentu, kas notika 2020. gada 1. septembrī Ādažu lidlaukā ar gaisa kuģi Tecnam

P2008 JC, reģ. Nr. YL-EVA, tika izstrādātas trīs lidojumu drošības rekomendācijas.

Birojs 2021. gadā aviācijas jomā uzsāka trīs civilās aviācijas lidojumu drošības izmeklēšanas:

- par nopietnu incidentu, kas notika 2021. gada 1. maijā ar gaisa kuģi SOCATA, r/n YL-OWL,; gaisa kuģim veicot nosēšanos Limbažu lidlaukā nolūza priekšējās šasijas balsts;
- par aviācijas nelaimes gadījumu, kas notika Cēsu lidlauka ar gaisa kuģi ANBO-II (Lietuva), r/n LY-BDJ,; gaisa kuģis veicot uzlidošanos tehnisku iemeslu dēļ, sasvērās un sadūrās ar zemes virsmu. Pilots guva smagus miesas bojājumus, no kuriem iestājās nāve, pasažieris tika nogādāts slimnīcā;
- par nopietnu incidentu, kas notika 2021. gada 3. decembrī, ar airBaltic gaisa kuģi A220-300, reģistrācijas numurs YL-CSE, (reisa numurs BT102): gaisa kuģis nosēšanās laikā Rīgas lidostā nobrauca no skrejceļa;

Biroja aviācijas nodaļas izmeklētājs piedalījās kā pilnvarotais pārstāvis šādu civilās aviācijas lidojumu drošības izmeklēšanas un sagatavoja komentārus Nobeiguma ziņojumam:

- civilās aviācijas nopietna incidenta izmeklēšanā, kas notika 2021. gada 11. jūlijā ar airBaltic gaisa kuģi A220-300, r/n YL-AAQ, (reiss BT-139); gaisa kuģim izslēdzas abi dzinēji nosēšanās laikā Kopenhāgenas lidostā (izmeklēšanu veic Kanādas izmeklēšanas iestāde TSB);

Biroja aviācijas nodaļa 2021. gadā atbilstīgi starptautiskajiem standartiem un ieteicamajai praksei veica situācijas izvērtēšanu un analīzi saistībā ar šādiem atgadījumiem:

- civilās aviācijas incidents, kas notika 2021. gada 30. jūlijā Spilves lidlaukā ar gaisa kuģi XtremeAir Sbach XA42, r/n OK-FBC,; gaisa kuģim nosēšanās laikā Spilves lidlaukā notika labās puses šasijas aizdegšana;
- civilās aviācijas incidents, kas notika 2021. gada 5. augustā ar airBaltic gaisa kuģi A220-300, r/n YL-CSE, reiss BT-243 (RIX-FRA),; gaisa kuģis atgriezās Rīgas lidostā (RIX) pilota veselību dēļ;
- civilās aviācijas incidents, kas notika 2021. gada 10. augustā ar RAF-Avia gaisa kuģi SAAB 340A, r/n YL-RAG,; gaisa kuģim lidojuma laikā pa maršrutu TNG-GRO notika labā dzinēja parametru kļūme.

Birojs 2021. gadā dzelzceļa jomā pabeidza divu dzelzceļa satiksmes negadījumu izmeklēšanu:

- ekspluatācijā esošā ritekļa detaļu plaisas, kas rada nobraukšanas vai sadursmes risku, tika atklātas 2020. gada 2. aprīlī Šķirotavas stacijā, kur konstatētas plaisas vagona Nr. 94963246 galvenā rāmja kreisajā un labajā sānsijā;
- negadījums uz dzelzceļa pārbrauktuves, kas notika 2020. gada 4. aprīlī uz dzelzceļa pārbrauktuves posmā starp stacijām Ilmāja un Kalvene, kur notika kravas automašīnas sadursme ar dīzeļvilciena pēdējo vagonu.

Papildus tam dzelzceļa nodaļa veica četras sākotnējās dzelzceļa satiksmes negadījumu izvērtēšanas:

- ritoša sastāva nobraukšana no sliedēm, kas notika 2021. gada 6. aprīlī SIA “Forpost terminal”, uz pievedceļa Nr.87, veicot manevru darbus.
- dzelzceļa satiksmes drošības pārkāpums dzelzceļa posmā Šķirotava - Salaspils kravas vilciena negabarīta dēļ tika saskrāpēti elektrovilciena vagoni, kas notika 2021. gada 3. maijā;
- ritoša sastāva nobraukšana no sliedēm, kas notika 2021. gada 26. septembrī uz SIA “Signals-P”, pievedceļa, veicot manevru darbus;
- dzelzceļa satiksmes drošības pārkāpums, kas notika 2021. gada 2. decembrī Rīgas pasažieru stacijā, starp A un B tuneli bija iebrucis traktors.

Birojs 2021. gadā jūras jomā veica 12 jūras negadījumu un incidentu sākotnējo izvērtēšanu:

- 2021.gada 14.februārī plkst.04.00-05.00 Panamas karoga kuģis AMSTEL STORK rupji pārkāpa kuģošanas noteikumus pie Zviedrijas krastiem, radot avārijas situāciju. Kuģis nāca uz Liepājas ostu;
- 2021.gada 19.februārī Ventspils ostas loču kuteris ietriecās piestātnē, bojājot krasta konstrukcijas;
- 2021.gada 15.martā Rīgas ostā portugāļu karoga kuģis LETTLAND, manevrējot pie DG 1 piestātnes, smagi kontaktēja minēto piestātņi, radot konstruktīvus bojājumus.
- 2021.gada 29.martā Liepājas ostā vācu karakuģis DATTELN manevra laikā pieskārs pie piestātnes stāvošā kuģa Challenger.
- 2021.gada 8.jūnijā zemessūcējs DZELME Ventspilī manevrējot sadūrās ar Ventspils Nafta 33.piestātņi.
- 2021.gada 18.jūnijā ostas akvatorijā uz Baltās Baznīcas kanāla netālu no bojas Nr.”13” ap plkst. 17:00 kara kuģa HMS ALBION kursu tiešā tuvumā šķērsoja atpūtas kuģis, katamarāns ORION. Lai izvairītos no sadursmes, K/K HMS ALBION veica ārkārtas manevru, mainot kuģa kursu pa labi. Šī manevra rezultātā K/K HMS ALBION uzbrauca virsū bojai Nr.”13” un izbrauca no Baltās Baznīcas kanāla.
- 2021.gada 28.augustā Britu salā “Isle of Man” Latvijas karoga sauskraavas kuģis CEG ORBIT uzskrēja uz sēkļa. Cietušo un noplūdes nebija.
- 2021.gada 14.decembrī Rojas ostā naktī pie piestātnes nogrima zvejas kuģis LUBE. Bija pietauvots, bez komandas.
- 2021.gada 31.decembrī Mērsraga ostā tauvošanas operācijas laikā kuģis FRIENDLAND (LV karogs) smagi kontaktēja ar piestātņi. Kuģa korpusam un piestātnei tika radīti bojājumi. Cietušo un noplūdes nebija.

Kaut arī aktivitātes daudzās nozarēs COVID-19 ierobežojumu ietekmē ir samazinājušās, aviācijas negadījumi un nopietni incidenti, dzelzceļa negadījumi un jūras negadījumu turpina notikt, un tie Birojam ir jāizmeklē.

3. Biroja personāls

2021. gadā Birojā bija desmit amatu vietas: deviņas ierēdņa vietas un viena darbinieka amata vieta. Biroja darbinieku vidējais vecums pārskata gadā bija 51 gads. Birojā strādāja 7 vīrieši un 3 sievietes.

Biroja darbinieku sadalījumu pa vecuma grupām 2021. gadā

Vecums (no - līdz)	Skaits
30-50	4
51 un vairāk	6

Visiem Biroja darbiniekiem bija augstākā izglītība. Septiņiem biroja darbiniekiem bija augstākā tehniskā izglītība aviācijas, dzelzceļa un jūrniecības jomā un trijiem darbiniekiem – augstākā izglītība sociālās zinātnēs.

Biroja personāla apmācība un kvalifikācijas paaugstināšana 2021. gadā

Biroja strukturvienība	Kursi	Mācību vieta	Skaitis
<i>ANGIIN*</i> <i>izmeklētāji</i>	Aviācijas nelaimes gadījumu izmeklēšanas kursi	Baines Simmons rīkotie aviācijas drošuma tiešsaistes kursi	1
<i>DzAIN**</i> <i>izmeklētāji</i>	Dzelzceļa avāriju izmeklēšanas kursi	Tiešsaistes mācību kursi “Dzelzceļa drošības un vilcienu kustības vadības sistēmas pamata principi”	2
<i>DzAIN</i> <i>izmeklētāji</i>	Dzelzceļa avāriju izmeklēšanas kursi	ASV Transporta drošības institūta tiešsaistes mācību kursi “Drošības pārvaldības sistēmas nodrošināšana”	1
<i>JNIN***</i> <i>izmeklētāji</i>	Jūras negadījumu izmeklēšanas kursi	EMSA tiešsaistes kursi “EMCIP Lietotāju apmācība”	1
<i>JNIN</i> <i>izmeklētāji</i>	Jūras negadījumu izmeklēšanas kursi	Jūras negadījumu izmeklētāju ievadkurss un jūras negadījumu izmeklēšanas padziļinātais tiešsaistes kurss	1

* - *ANGIIN* – Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas nodaļa,

** - *DzAIN* – Dzelzceļa avāriju izmeklēšanas nodaļa

** - *JNIN* – Jūras negadījumu izmeklēšanas nodaļa

4. Komunikācija ar sabiedrību

Birojs savā interneta mājaslapā ievieto nobeiguma ziņojumus par aviācijas nelaimes gadījumu un nopietnu incidentu izmeklēšanu, nobeiguma pārskatus par izmeklētajiem dzelzceļa satiksmes negadījumiem, izmeklēšanas ziņojumus par izmeklētajiem jūras negadījumiem un incidentiem, publiskos pārskatus, kā arī informāciju par Biroja budžeta izlietojumu, nodarbināto skaitu un darba samaksu. Caur Biroja interneta mājaslapu ikviena persona var uzdot jautājumus, uz kuriem tiek sniegtas atbildes.

5. Plāni nākamajam gadam

2022.gadā Covid-19 ierobežojumu apstākļos, lai nodrošinātu drošuma izmeklēšanas procesus, Birojam jānodrošina šādi pasākumi:

- komandējumu lietderīguma izvērtēšana;
- nodrošināt valstiskā līmeni, lai drošuma izmeklētāji Covid-19 apstākļos brīvi un bez ierobežojumiem varētu veikt izmeklēšanu;
- jāievēro pašizolācijas kārtība, ja darbiniekiem parādās kādi COVID-19 simptomi vai viņš nonācis kontaktā ar slimības skarto personu;
- organizēt Biroja darbu pēc iespējas attālināti;
- attālināta darba apstākļos turpināt nodrošināt Biroja darbiniekus ar informācijas tehnoloģiju aprīkojumu un nepārtrauktu IT speciālista atbalstu;
- saskarsmē būtiski ir nodrošināt papildu piesardzību, lai nodrošinātu ar izmeklēšanu saistītu sensitīvu jautājumu, materiālu, komunikācijas konfidencialitāti;
- nodrošināt drošuma izmeklētāju apmācības tiešsaistē.

Birojs 2022. gadam izvirza mērķus:

- uzlabot starpresoru sadarbību ar šādām institūcijām – Nacionālie Bruņotie spēki, Civilās aviācijas aģentūra, Latvijas gaisa satiksme, Valsts policija, Latvijas Jūras administrācija, Rīgas Tehniskā universitāte, ostas;
- veikt uzlabojumus Nacionālajā drošības izmeklēšanas vadības plānā (NIMP), pilnveidojot sadarbības procedūras un to praktisko ieviešanu ar visām nelaimes gadījuma vietā iesaistītajām organizācijām (tiesībsargājošajām institūcijām, VUGD un ARCC) saskaņā ar NIMP;
- Noslēgt vienošanos ar NBS par biroja izmeklētāju iekļūšanu Lielvārdes lidostas teritorijā (militārais objekts) sakarā ar plānoto civilo gaisa kuģu izmantošanu šajā lidlaukā;
- organizēt speciālā šablona izgatavošanu sliežu ceļa un riteņpāru mijiedarbības pētīšanai negadījuma vietā;
- noregulēt jūras negadījumu izmeklēšanas finansējuma piešķiršanu;
- Noslēgt sadarbības vienošanos par sadarbību ar Lietuvas izmeklēšanas iestādi aviācijas, dzelzceļa un jūras negadījumu izmeklēšanā.

Direktore

A.Šķinuma

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS
AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU